

Модернізм як естетизм:
феномен “Молодої Музи”

1. "Друга хвиля" модернізму: модернізм як естетизм

2. Ранній український модернізм: "Молода Польща" та "Молода Муза". Формування нового естетичного простору: роль "Молодої Музи".

3. Персоналії "Молодої Музи": біографічні факти та естетичні стратегії.

М.Вороний - незаперечний
авторитет!!!

Альманах "З-над хмар і
долин" (1903)

"Модерний дискурс
камернішого
масштабу"

«Чорна Індія» – це міцний алкогольний напій, настояний на полині, який можна було замовити до кави в «Монопольці». Михайло Рудницький писав, що молодомузівці «п’яніли від слів "Краса" та "Мистецтво" так само, як новики п’яніють від "Чорної Індії" – полинівки.

Цей чорний алкоголь може бути символом їх мистецького ідеалу – непроглядного, оп’яняючого, гіркого, непопулярного» (с. 146).

Давно вже немає напою «Чорна Індія», як і кав’ярні (молодомузівці писали – каварні) «Монополь», як і самого будинку, де була та кав’ярня. Натомість є «"Чорна Індія" "Молодої Музи"» у версії Василя Ґабора – доказ, що Краса і Мистецтво не минають.

Знана і незнана «Молода Муза»

*– Ти мой, Остапе! Ти вмієш свій крам
продати! Ти хоч би перечитав слухачам
анонс з «Діла», то захопиш їх і зворушиш,
немов би читав геніальну поему.*

*Так говорив М. Яцків завжди, коли Луцький
виголошував перед публікою власні або чужі
вірші...*

*Вийшов зі школи Лепкого, ввесь пересякнув
світоглядом Лепкого, мав для нього великий
«сентимент» і по сьогоднішній день
залишився йому вірний, та нарівні з ним
згадує епізод свого короткого перебування в
Кракові, під опікою і впливом «Бодя», як
найясніший період свого життя. І під
кожним оглядом відзеркалює свого хресного
батька.*

*Його поведінка, спосіб говорення і здібність
гарного говорення і декламацій – все те
ставить їх обох поруч себе, як близнюків.*

Вчинки і бешкети музи Остапа Луцького

Б. Рубчак «Пробний лет»

**М. Ільницький «Розсипані перли», «Від
«Молодої Музи « до «Празької школи»**

**С. Павличко «Дискурс модернізму в українській
літературі»**

**В. Моренця «Національні шляхи поетичного
модернізму першої половини ХХ ст.: Україна і
Польща»**

Т. Гундорової «Про явлення Слова»

**Н. Шумило «Під знаком національної
самобутності»**

**Я. Поліщука «Міфологічний горизонт
українського модернізму»**

«Молода муза» — літературне угруповання у Львові, що виникло як ланка загальноєвропейського руху за оновлення літератури в [1906](#) році та проіснувало до [1909](#).

До складу цього угруповання ввійшли [Богдан Лепкий](#), [Петро Карманський](#), [Михайло Яцків](#), [Сидір Твердохліб](#), [Василь Пачовський](#), [Остап Луцький](#) та інші.

Близьким до цієї групи був юний тоді [Михайло Рудницький](#), що під її крилом починав свою літературну діяльність.

Утім, «Молода муза» не була організацією, яка веде облік своїх членів чи має розроблений статут чи програму.

Це був радше клуб літераторів, до якого тяжіло чимало молоді, що працювала в різних галузях мистецтва: композитор [Станіслав Людкевич](#), скульптор [Михайло Паращук](#), живописець [Іван Северин](#), скрипаль і маляр [Іван Косинін](#), фейлетоніст [Осип Шпитко](#).

Літературні дебюти більшості галицько-українських модерністів відбулися ще до того, як вони встигли між собою перезнайомитися.

Перший їх спільний проект був пов'язаний з редагуванням журналу «Світ» (від лютого до жовтня 1907-го року), видавцем якого був В'ячеслав Будзиновський.

У редакційну колегію ввійшли Володимир Бирчак, Михайло Яцків, Степан Чарнецький, Остап Луцький, Василь Пачовський, Богдан Лепкий, Петро Карманський.

Саме у ті місяці, напевно, усталилась традиція їхніх сходин в кав'ярні «Монополь», яка знаходилася в будинку ч. 8 на Маріїнській площі (тепер – площа Міцкевича; на місці того будинку – знаменита будівля Шпрехера, донедавна відома львів'янам як Дім книги). Та під назвою «Молода Муза» ці письменники публічно виступили вже після того, як змушені були покинути співпрацю зі «Світом». Вони вирішили заснувати видавництво (тепер це назвали б серією видань) «Молода Муза» і оголосили про це в спільній декларації, надрукованій на обкладинці першої книги цього видавництва – «Жертва штуки» Василя Пачовського. Декларацію підписали всі згадані письменники і Сидір Твердохліб. До кола «Молодої музи» зараховують ще Осипа Шпитка та Михайла Рудницького. Своїх симпатиків молодомузівці мали й серед представників інших мистецтв, про що – в «Українській богемі» Петра Карманського.

Декларацію датовано 7 жовтня 1906 року. Саме цю дату й слід вважати офіційним днем народження «Молодої Музи».

Роман Іваничук (1929—2016) — відомий український письменник, лауреат багатьох літературних премій, серед яких Національна премія України ім. Т. Шевченка. У його творчому доробку близько двадцяти історичних романів, якими письменник заповнює білі плями в нашій історії. Він не обмежується лише зображенням тих чи інших подій минулого, а накреслює багато проблем, які хвилюють наших сучасників.

Роман «Шрами на скалі», що увійшов до 11-го тому повного зібрання творів Р. Іваничука, побачив світ у 1986 році. У ньому вперше з'явився один із мандруючих сюжетів письменника — про співця Митусу і князя Данила Галицького.

В образі Йосипа Шпитка відтворено багато характерних рис одного з молодомузівців — Йосипа Шпатьяка. Роман Іваничук на той час не вважав можливим називати його справжнє прізвище, тому створив збірний образ письменника, який постійно полемізував з Великим Каменярем — Іваном Франком.

«Шрами на скалі»
Р. Іваничук

Олександр Дорошкевич
"До історії модернізму на
Україні" (1925):

Модерністи звивають
кубелечко на сторінках
"ЛНВ"...

